

N:o 54.

Ank. till Riksd. Kansli den 7 April 1876, kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående ny lönestat för Statskontoret.

(2:a U. A.)

Vid föredragning af den s. k. löneregleringskomiténs underdåniga betänkande och förslag angående lönereglering m. m. för *Statskontoret* hade, enligt hvad berörda, den 24 sistlidne Januari till Riksdagen aflåtna nådiga proposition (N:o 13) gifver vid handen, Kongl. Maj:t ansett en omorganisation af Statskontoret i förening med lönereglering för verket böra ega rum samt nämnda organisation byggas på följande grunder:

att Statskontorets chef skulle erhålla ensam beslutanderätt, åtminstone i alla de ärenden, som ej anginge verkets egen ekonomi och organisation eller befordringar derinom, utlåtanden öfver författningar, meddelande af allmänna föreskrifter, räkenskapers form och arbetsredogörelser;

att statskommisarie-embetena skulle med de nuvarande kamrerare-befattningarne sammanslås;

att Statskontorets betalningar skulle verkställas genom anvisningar å Riksbanken, äfvensom att Statskontoret skulle mottaga sin uppbörd allenast genom attester från Riksbanken;

att i afseende å fondernas förvaltning skulle småningom genomföras den grundsats, att desamma måtte placeras allenast i vissa slags obligationer; samt

att arbetstiden för verkets embets- och tjänstemän blefve utsträckt till sex timmar om dagen.

Med tillämpning af dessa grunder hade Kongl. Maj:t ansett den för Statskontoret behöfliga tjänstemannapersonal böra utgöras af en chef, tre tredje gradens tjänstemän, en andra gradens tjänsteman samt tolf första gradens tjänstemän.

Kongl. Maj:t har fördenskull nu, under åberopande af hvad i förevarande fråga ett den nådiga propositionen bilagdt protokoll öfver finansärenden innehölle, föreslagit Riksdagen, att följande lönestat för Statskontoret måtte, med de i berörda protokoll förekommande bestämmelser och vilkor för de nya lönernas åtnjutande, varda af Riksdagen gillad, att lända till efterrättelse från och med år 1877.

Lönestat
för
Statskontoret.

	K r o n o r.			
	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Arfvoden eller misräkningspenningar.	Summa.
En chef.....	6,200	2,800	—	9,000
En tredje gradens tjänsteman	4,600	1,800	—	6,400
Två d:o d:o d:o	9,200	3,600	—	12,800
En andra gradens tjänsteman	3,000	1,500	—	4,500
(sekreterare.)				
En första gradens tjänsteman	1,600	1,200	500	3,300
(stämpelpapperskassör)				
En d:o d:o (kassör)	1,600	1,200	—	2,800
Tio d:o d:o (registrator, bokhållare, notarier)	16,000	12,000	—	28,000
Till vikariat, renskrifning, flitpenningar och tillfälliga biträden.....	—	—	15,000	15,000
En förste vaktmästare	800	300	—	1,100
En vaktmästare.....	500	300	—	800
Fem d:o	2,500	1,500	—	4,000
Till ålderstillägg (förslagsanslag).....	7,000	—	—	7,000
Summa	53,000	26,200	15,500	94,700

Härjemte och då, på sätt ofvan nämnda protokoll närmare utvisade, ett belopp af 21,600 kronor vore för genomförandet af den föreslagna nya organisationen erforderligt, har Kongl. Maj:t hos Riksdagen äskat, att detta belopp måtte för nämnda ändamål ställas till Kongl. Maj:ts förfogande och i riksstaten för år 1877 uppföras å extra stat att i mån af behof användas, så att derigenom alla Statskontorets nuvarande tjänstemän måtte komma i åtnjutande af sin lagliga rätt, och de, hvilka ansåges för verkets tjänst fortfarande behöfliga, i hvarje fall vid sina nuvarande aflöningsförmåner bibehållas.

Enligt åberopade statsrådsprotokoll, till hvilket Utskottet i öfrigt tillåter sig hänvisa, skulle ålderstillägg utgå och tilläggas lönen

för första och andra gradens tjänstemän med 500 kronor efter fem år och 500 kronor efter tio år och

för tredje gradens tjänstemän med 600 kronor efter fem år, och skulle för åtnjutande af de nya löneförmånerna följande vilkor vara gällande:

1:o att embets- eller tjänsteman skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jemkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af Statskontoret eller dess särskilda afdelningar, eller eljest i allmänhet kan warda stadgad; äfvensom om i en framtid Statskontorets ställning inom förvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan som sjelfständigt embetsverk anses, vara förpligtad att, med bibehållande af den tjänstegrad och aflöning han innehar, efter den nya arbetsordningen sköta de med tjänsten förenade göromål;

2:o att de med hvarje befattning förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit ferier eller semester, utan att annan måst under tiden för honom förordnas, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöringen befriad, utgå till den, som tjänsten förrättat;

3:o att den, som af sjukdom hindras att sin tjänst förrätta, eger uppbära hela lönen; men att den, som eljest undfår ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpligtas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen, som för tjänstens förrättande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

4:o att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning inom Statskontorets tjänstemannagrader, densamma, emot åtnjutande af därför anslagna tjänstgöringspenningar i stället för egna, bestrida, dock ej längre än tre månader under ett år;

5:o att, der förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af samma tjänst anses böra medgifvas, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under vilkor att innehafvaren, af denna tid, mera än fyra år sjelf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen, om sådan eger rum, efter ytterligare fem år, under samma vilkor, på det sätt likväl, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det den stadgade tjänstaldern blifvit uppnådd; börande löntagaren dervid tillgodoräknas den tid, som före den nya statens utfärdande förflutit från hans utnämning till tjänsten;

6:o att tjänsteman skall, då han uppnått 65 lefnads- och minst 35 tjänsteår, vara förpligtad att med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå, Kongl. Maj:t eller Statskontoret, der det tillkommer detta att afskedet utfärdas, dock obetaget att låta med detsamma

anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjensten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma kvarstå; samt

7:o) att med chefsplats äfvensom tredje eller andra gradens tjenst i Statskontoret icke må förenas annan tjenst å rikets, Riksdagens eller kommunens stat, ej heller annan tjenstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjenstgöringen i Statskontoret; dock att tjänsteman, som vid den nya löneregleringens inträdande redan innehar tjenst utom Statskontoret, må densamma bibehålla, så länge den icke är för tjenstgöring i Statskontoret hinderlig.

Semester skulle åtnjutas af verkets chef äfvensom af tredje och andra gradens tjänstemän under en och en half månad samt af första gradens tjänstemän under en månad årligen.

Vid behandling af detta ärende har Utskottet i afseende å de grunder, på hvilka den ifrågasatta omorganisationen skulle byggas, ej haft något att anmärka, utom i afseende på bestämmelsen, att arbetstiden för verkets embets- och tjänstemän skulle bestämmas till sex timmar om dagen. Lika som, på sätt statsrådsprotokollet gifver vid handen, för närvarande en viss tid är bestämd, under hvilken verkets embets- och tjänstemän böra vara på embetsrummet tillstädes, lärer väl äfven för framtiden en bestämmelse i detta syfte böra i en blifvande arbetsordning intagas, men då bemälde embets- och tjänstemän framgent såsom hittills torde ega skyldighet att fullgöra de med de särskilda befattningarne förenade göromål, äfven om dertill behöfde användas ett större antal timmar, har det syntts Utskottet så mycket mera betänkligt, att en föreskrift om den tid, hvar och en af dem borde egna åt sina tjenstegöromål, skulle af Riksdagen lemnas, som ärendena inom ifrågasvarande embetsverk väl i allmänhet icke äro af beskaffenhet att kunna eller böra undanskjutas och ej heller kunna beräknas alltid till samma mängd och omfång förekomma.

I afseende å den af Kongl. Maj:t föreslagna lönestaten har Utskottet blott skolat anföra, att, då Riksdagen vid fastställande af lönestater för Justitierevisionen och rikets Hofrätter vidtagit ändring i Kongl. Maj:ts förslag i fråga om förhållandet mellan lön och tjenstgöringspenningar vid vissa befattningar, Utskottet i öfverensstämmelse dermed funnit tjenstgöringspenningarne för tredje gradens tjänstemän i Statskontoret böra höjas från 1,800

kronor till 2,000 kronor och i följd deraf den fasta lönen nedsätts från 4,600 kronor till 4,400 kronor.

I enlighet med hvad Riksdagen funnit lämpligt vid de löneregleringar, som förut under denna riksdag egt rum, torde äfven å sjunde hufvudtiteln böra uppföras ett gemensamt förslagsanslag för ålderstillägg. Detta skulle för närvarande endast komma att omfatta Statskontoret samt Mynt- och kontrollverken, och, på sätt Kongl. Maj:t vid staterna för dessa verk beräknat, skulle ett belopp af tillhoppa 8,500 kronor för ändamålet erfordras.

Vid granskning af de här ofvan intagna vilkor, som skulle för de nya löneförmånernas åtnjutande vara gällande, har Utskottet endast i afseende å den i 2:dra momentet intagna föreskrift ansett sig böra föreslå någon förändring. Då nemligen inom ett embetsverk med göromål af den beskaffenhet som de, hvilka åligga Statskontoret, ferier icke kunna ifrågakomma, har föreskriften att tjänstgöringspenningar få under ferier uppbäras synts lämpligen kunna uteslutas. Beträffande åter semester, så är visserligen i afseende å Hofrätternas tjänstemän rätten till sådan ledighet inskränkt genom det nu äfven för Statskontoret föreslagna vilkor, att ej annan måst under tiden för tjänstens uppehållande förordnas. Härvid förekommer dock att, på sätt af det den nådiga propositionen angående statsverkets tillstånd och behof bilagda statsrådsprotokoll öfver justitiärenden (Bil. N:o 1 pag. 10) inhemtas, för de hos Hofrätterna anstälde tjänstemän, som äro för hela embetsverket gemensamma, såsom Sekreterare, Advokattiskal, Aktuarie och Arkivarie, och hvilkas befattningar påkalla tjänstgöring hvarje söcknedag hela året om, lönerna blifvit satta något högre just med afseende på deras skyldighet att under semester afstå sina tjänstgöringspenningar. Alla öfriga embets- och tjänstemän i Hofrätterna kunna hvar i sin ordning under afdelningarnes ferier erhålla semester utan att annan behöfver för dem förordnas. Då nu, med hänseende till beskaffenheten af de Statskontoret uppdragna göromål, alla dervarande befattningar torde böra hela året om uppehållas samt någon särskild förhöjning i lönerna ej synes hafva blifvit af denna anledning beräknad, skulle antagandet af förberörda vilkor i sjelfva verket vara liktydigt med semesterrättens borttagande, då sannolikt icke någon kunde erhålla dylik ledighet utan att sjelf vidkännas utgift för tjänstegöromålens uppehållande under tiden. Billigheten torde alltså fordra, att inom detta embetsverk tjänstgöringspenningar få äfven under semester bibehållas.

För genomförande af den nya organisationen har Kongl. Maj:t föreslagit anvisande för år 1877 af ett extra anslag af 21,600 kronor; och då det belopp, som för det afsedda ändamålet må erfordras, för närvarande icke kan med någon tillförlitlighet beräknas, har Utskottet ej kunnat annat än detta nådiga förslag understödja. De embets- och tjänstemän, hvilka hafva fullmakter å befattningar, hvilka i den nya organisationen icke vidare fin-

nas, äro emellertid berättigade att fortfarande uppbära de löner, som för befattningarne äro i fastställd lönestat upptagna, och vid sådant förhållande torde dessa löner lämpligen ej böra från ett extra anslag bestridas, utan, på sätt i likartade fall städse skett, på allmänna indragningsstaten uppföras, dock med vilkor, att, i händelse dylika löntagare efter förflyttning till indragningsstaten varda befordrade till andra tjänster med löner på rikets stat, de skola vara pligtige att i allo frånträda lönerna på indragningsstaten, derest dessa understiga eller äro lika med de nya lönerna, samt att å de förra vidkännas motsvarande afdrag, i den mån de öfverstiga berörda nya löner.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer Utskottet:

a) att Riksdagen, utan att i afseende å förslaget om bestämmande af arbetstidens längd meddela något beslut, må i öfrigt godkänna de af Kongl. Maj:t föreslagna grunder för omorganisation af Statskontoret;

b) att härhos bilagda förslag till aflöningsstat för Statskontoret må af Riksdagen godkännas och i följd deraf Statskontorets å sjunde hufvudtiteln upptagna ordinarie anslag, 92,600 kronor, till 87,700 kronor nedsättas;

c) att för bestridande af ålderstillägg för embets- och tjänstemän samt vaktbetjening inom Statskontoret samt Mynt- och kontrollverken må, under förutsättning af bifall till hvad Utskottet uti särskildt utlåtande af denna dag rörande sistnämnda verk i detta hänseende föreslagit, å sjunde hufvudtiteln näst efter anslaget till "restitutioner" uppföras ett särskildt förslagsanslag under rubrik: "ålders-tillägg" till belopp af 8,500 kronor;

d) att Riksdagen må på extra stat för år 1877 anvisa ett belopp af 21,600 kronor, att enligt Kongl. Maj:ts nådiga disposition användas för genomförande af Statskontorets förändrade organisation;

e) att Riksdagen, med gillande i öfrigt af de utaf Kongl. Maj:t föreslagna vilkor för de nya löneförmånernas åtnjutande, må för 2:dra momentet antaga följande förändrade lydelse: "att de med hvarje befattning förenade tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöringen befriad, utgå till den, som tjänsten förrättat"; samt

f) att vid anmälan af dessa beslut Riksdagen må i un-

derdånighet anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t till nästsammanträdande Riksdag meddela uppgift å de embets- och tjänstemän, hvilka i följd af den nya organisationen kunna anses berättigade att med ofvan angifna villkor från allmänna indragningsstaten uppbära sina löner och hvilka ej funnits benägne eller lämplige att i den nya organisationen ingå.

Stockholm den 7 April 1876.

På Stats-Utskottets vägnar:

CARL EKMAN.

Förslag till aflöningsstat för Statskontoret.

	Lön.	Tjenstgöringspennin- gar.	Arfvoden och missräk- ningspennin- gar.	Summa kronor.	
Verkets chef.....	6,200	2,800		9,000	
Entredje gradens tjen- steman	4,400	2,000		6,400	) Efter fem år kan lönen höjas med 600 kronor.
Två dito	8,800	4,000		12,800	
En andra gradens tjen- steman (sekreterare)	3,000	1,500		4,500	) Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med yt- terligare 500 kronor.
En första gradens tjen- steman (stämpel- papperskassör)	1,600	1,200	500	3,300	
En dito (kassör).....	1,600	1,200		2,800	
Tio dito (bokhållare, registrator, notarie)	16,000	12,000		28,000	
Till vikariat, renskrif- ning, flitpenningar och tillfälliga bi- träden			15,000	15,000	
En förste vaktmästare	800	300		1,100	) Efter fem år kan lönen höjas med 100 kronor.
En vaktmästare	500	300		800	
Fem dito	2,500	1,500		4,000	
Summa	45,400	26,800	15,500	87,700	